

La tria per Andreu Loncà

ESTELRICH

Amb la seua habitual oportunitat, l'editorial Quaderns Crema ha publicat un gruixut volum dels dietaris de Joan Estelrich (Felanitx, 1896-París, 1958). Hi són presents els papers de la seua joventut (1914-1918); revolució i guerra civil, (1935 a 1940), que són els més vibrants i sucosos, i, finalment, l'època de Tànger, de 1949, amb *El seductor seduït*, que no em sembla cap cosa interessant.

Estelrich és un intel·lectual perfectament desconegut, car el seu projecte polític i cultural va ser destruït, com ho va ser el projecte polític de Francesc Cambó, amb qui Estelrich dissenteix en la qüestió de la guerra i la col·laboració amb l'exèrcit revoltat. Entre dos aiguats —el feixisme i el bolxevisme—, el periple d'Estelrich només troba una assolellada pau a Tànger dirigint el

1949 un diari dit *Espanya*. Pel costat novel·lesc, l'assumpte del seu arxiu perdut, esbarriat durant la revolució, és una deua formidable per imaginar.

Els seus dietaris susciten energia; relaten viatges, relacions intel·lectuals, comentaris intel·ligents, i sovint un notable estarrufament de si mateix. Van ser escrits a cremadent; a vegades consigna àgilment uns somnis, apunta, esbossa, mostra la seua intimitat intel·lectual (i moral). És un exemple de qui a l'acció li fa perdre l'escriure. Són vestigis d'un viure intens en què els llibres formen part del paisatge, però no ho són tot: hi ha el plaer intel·lectual del pensament, i les dones. A diferència de Josep Pla, Estelrich va finir molt jove i, doncs, no va escriure i publicar el seu *Quadern gris*, que li hauria reportat fama; s'esgotà en projectes que no aca-

LLIBRES.

Títol: Dietaris

Autor: Joan Estelrich

Editorial: Quaderns Crema

baren en bon port. També en les dones que estimà sentimentalment, era també un devessall d'energia. Sexualment, també, si hem de fer cabal de les confessions, en especial en els seus temps més madurs, on sembla estarrufar-se o sorprendre's de la seva energia sexual.

Ell es descriu "amb un cap d'intel·lectual, amb un cos d'atleta i unes cametes escarransides". Diu de si mateix que era epicureista. Epicureista, i doncs, partidari del plaer en totes les seues formes: la cuina, la gastronomia, les idees, el poder i les dones. *Epicureisme* no passa de ser un mot per definir el *dolce vivere* de la burgesia de llavors —i d'ara. Epicur era més auster. No m'imagino Estelrich menjant figues i ametlles sota un pi mediterrani des d'on s'albira la lluentor de la mar. Ell era partidari del benestar i del luxe.